

ОТЧЕТЫ

УДК 616.711-089:005.745-027.543(477)(062.551)»2018.05.16»

DOI: <http://dx.doi.org/10.15674/0030-598720182124-126>

Звіт і резолюція за підсумками 16-го міжнародного симпозиуму «Малоінвазивна та інструментальна хірургія хребта», проведеного на базі ДУ «ІПХС ім. проф. М. І. Ситенка НАМН України» (м. Харків) під егідою Міжнародного товариства малоінвазивної хірургії хребта (ISMIS) за сприяння Північноамериканського товариства хребта (NASS) 26 травня 2018 р.

У роботі симпозиуму взяли участь провідні фахівці в галузі вертебології та нейрохірургії з 11 країн світу — Австрії, Індонезії, Німеччини, Польщі, Російської Федерації, США, Таїланду, України, Франції, Швейцарії, Швеції. Представлено 39 доповідей, із них 20 зроблено закордонними спеціалістами.

Головною метою симпозиуму було обговорення досвіду використання методів малоінвазивної та інструментальної хірургії в лікуванні пацієнтів із захворюваннями та ушкодженнями хребта, сучасних питань у галузі вертебології.

За багаторічною традицією до участі в роботі симпозиуму були запрошені всесвітньо відомі члени та експерти ISMIS. **Раушнінг Вольфганг** (Швеція) презентував лекції: «Розвинена хірургічна анатомія поперекового відділу хребта», «Погляд анатома на можливі стратегії в хірургічному лікуванні поперекового спінального стенозу». Постійні учасники симпозиуму виклали інформацію про сучасні напрями та досягнення в лікуванні захворювань хребта.

Гіттер Себастьян (Німеччина) виступив із доповідями: «Ретроспективний аналіз імплантації штучного диска за період до 15 років; результати застосування у 300 пацієнтів і повідомлення про ускладнення», «Динамічний спондилодез у разі дворівневих процедур у шийному відділі хребта порівняно з кейджем, який встановлено моносегментарно», «Мультисегментарна гібридна стабілізація шийного відділу хребта: комбінація спондилодезу та штучного міжхребцевого диска».

Дарвоно Бамбанг (Індонезія) зробив доповіді: «Нова класифікація дегенеративного каскаду поперекового відділу хребта на фоні теорії трьох колон», «Клінічне застосування нової класифікації з метою збереження функції хребта», «Чи допомагає судинопластика та інші внутрішньохребцеві процедури в разі остеопоротичних компресійних переломів хребців?».

Мюелбауер Ерік (США) висвітлив загальні проблемні питання медицини: «Суперечності в лікуванні стовбуровими клітинами», «Епідемія опіюду: як велика фармацевтична індустрія отримує прибуток від пацієнтів?».

Інформацію про сучасний рівень досягнень у діагностиці та хірургічному лікуванні стенозів подали **Біні Вальтер** (Німеччина, Швейцарія) «Поперековий спінальний стеноз: зміна парадигми до цільового зменшення рівня декомпресії» та **Сак Леонід** (Російська Федерація) «Тандемний стеноз».

Уперше симпозиум відвідав **Сріфіром Порнпратіт** (Таїланд) і представив власний досвід у доповідях: «Ендоскопічна декомпресія в разі поперекового спінального стенозу за наявності або відсутності нестабільності», «Комбінована передня пластина та контралатеральний трансартрикулярний гвинт для атлантаксіальної фіксації: біомеханічні дослідження та первинні результати».

Жако Фредерік (Франція) виступив з презентаціями: «Сім років використання техніки SpineJack у пацієнтів із компресійними переломами хребців: що ми дізналися?»,

«Внутрішньопросвітний протез диска для шийного відділу: попередній аналіз досвіду використання в 50 випадках, клінічні результати», «Рецидив грижі диска після черешкової ендоскопічної хірургії», «Хірургічне значення крижово-клубового зчленування».

Старк Маттіас (Австрія) виклав погляд щодо застосування вертебро- та кіфопластики в пацієнтів із остеопорозом («Вертебропластика: найкращий вибір для лікування компресійних переломів хребців»).

Огляд сучасних матеріалів та імплантатів для спондилодезу зробив **Барановський Павло** (Польща) у доповіді «Хірургічне лікування багаторівневих дегенеративних уражень дисків шийного відділу хребта».

Вітчизняні хірурги-вертебологи і нейрохірурги підтвердили, що рівень хірургії хребта в Україні відповідає світовому. Відзначено прогресивний розвиток клінічних центрів та успішну підготовку фахівців, які активно впроваджують і застосовують новітні технології діагностики та хірургічного лікування пацієнтів із ушкодженнями та захворюваннями хребта, зокрема на базі ДУ «ІПХС ім. проф. М. І. Ситенка НАМН», клінічної лікарні «Феофанія» ДУС, клініки нейрохірургії та медицини болю «НЕЙРОМЕД», Вінницької обласної психоневрологічної лікарні ім. акад. О. І. Ющенка, КЗ «Рівненська обласна клінічна лікарня», Центру реконструктивної та відновної медицини ОНМедУ, ООО «Ендоскопічна нейрохірургія» (Дніпро), Херсонської обласної клінічної лікарні.

Представники харківської школи вертебологів із доповідями виступили: проф. **Радченко В. О.** «Використання навігації під час складних хірургічних втручань», д. м. н. **Петренко Д. Є.** «Застосування КТ-мієлографії для визначення рівня виконання декомпресійних хірургічних втручань в разі стенозу поперекового відділу хребта», к. м. н. **Барков О. О.** «Помилки та ускладнення транспедикулярної фіксації в хірургії хребта», к. м. н. **Попов А. І.** «Функціональна біопсія для диференціальної діагностики спинномозкових пухлин», к. м. н. **Попсуйшанка К. О.** «Ремодування хребтового каналу за умов хірургічного лікування вибухових переломів грудного та поперекового відділів хребта», к. м. н. **Скіданов А. Г.** «Результати заднього спондилодезу залежно від структурних і функціональних властивостей параспінальних м'язів».

Від київських провідних спеціалістів доповіли: проф. **Левіцький А. Ф.** «Хірургічне лікування симультанних деформацій хребта у дітей», проф. **Возняк О. М.** «Хірургічне лікування внутрішньомозкових спінальних пухлин», проф. **Педаченко Ю. Є.** «Особливості проведення множинної пункційної вертебропластики», к. м. н. **Гармій А. Р.** «Корекція кіфотичної деформації хребта в разі анкілозивного спондилоартрити (хвороба Бехтерева) та хвороби Паркінсона», к. м. н. **Лисенко С. М.** «Особливості лікування поперекового спінального стенозу в пацієнтів похилого віку», **Павлов Б. Б.** «Термодископластика в лікуванні дискогенного болю».

Визнані експерти з інших регіонів України подали презентації: проф. **Зорін М. О.** (Дніпро) «Лікувальна тактика в разі багаторівневих зміщень міжхребцевих дисків», к. м. н. **Горбатюк К. І.** (Вінниця) «Обмеження після спінальних операцій — руйнування міфів», к. м. н. **Піонтковський В. К.** (Рівне) «Трансфорамінальна ендоскопічна хірургія в разі форамінального стенозу», **Яворський О. А.** (Одеса) «Хірургічне лікування дегенеративного стенозу у хворих із тяжким ступенем остеопорозу ($T < -2,5$)», **Яремченко О. Ю.** (Херсон) «Досвід використання імплантата COFLEX після ендоскопічного видалення грижі диска в поперековому відділі хребта».

Отже, широка географія доповідачів та їхній високий рівень і великий досвід у хірургії хребта підтверджують актуальність проблематики симпозиуму. За результатами плідної роботи проф. **Корж М. О.** та проф. **Радченко В. О.** зазначили:

1. Українське товариство малоінвазивної та інструментальної хірургії хребта активно бере участь упродовж 17 років у реалізації завдань ISMISS, що сприяє успішному розвитку вертебрології в Україні.

2. Щорічний обмін досвідом та обговорення наукових і практичних досягнень на теренах України позитивно впливають на розвиток вертебрології в країні, упровадження новітніх технологій діагностики та лікування й підвищення кваліфікації фахівців.

3. Визнано доцільним залишити проведення симпозиуму у форматі щорічного заходу та зосередити увагу на розширенні співробітництва з Північноамериканським товариством хребта (NASS).

За підсумками симпозиуму ухвалено резолюцію та внесено пропозиції щодо підвищення ефективності науково-дослідних робіт і поліпшення якості результатів лікування пацієнтів із патологією хребта:

1. Визнати роботу симпозиуму успішною та рекомендувати НАМН та МОЗ України проводити захід один раз

на рік зі залученням визначних фахівців світу в галузі вертебрології.

2. Запропонувати НАМН та МОЗ України провести заходи щодо забезпечення координації діяльності наукових установ і передбачити включення в цільові програми профільних інститутів фундаментальних і експериментальних науково-дослідних робіт, які стосуються малоінвазивних та інструментальних методів лікування патології хребта, віднести до пріоритетних напрямів охорони здоров'я України розвиток теоретичних, експериментальних і клінічних досліджень із проблем захворювань хребта.

3. Звернутися до НАМН та МОЗ України з пропозицією передбачити відповідне фінансування наукових установ для виконання цільових програм на сучасному науковому рівні.

4. Запровадити МОЗ України державну програму щодо забезпечення закладів охорони здоров'я необхідними засобами для остеосинтезу хребта з метою своєчасного надання спеціалізованої медичної допомоги населенню України.

5. Об'єднати зусилля фахівців різних галузей (медицини, біології, біохімії, фізики, математики тощо) для створення, дослідження, упровадження в клінічну практику різних видів біоматеріалів та імплантатів.

6. Удосконалити підготовку ортопедів-травматологів із напрямку кісткової онкології з метою покращення діагностики та своєчасного централізованого направлення хворих із пухлинами хребта лише в спеціалізовані центри; посилити міжгалузеву інтеграцію.

7. Визначити як пріоритетні напрями розвитку та впровадження малоінвазивної ендоскопічної інструментальної хірургії хребта.

Проект резолюції прийнятий зборами делегатів симпозиуму. Розмістити затверджену резолюцію на сайті ДУ «ІПХС ім. проф. М. І. Ситенка НАМН України» та опублікувати в журналі «Ортопедия, травматология и протезирование».

В. О. Радченко